

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan
eettinen neuvottelukunta ETENE

6.11.2013

ETENE NEUVOTTELUKUNTA 5/2013

Aika: Keskiviikko 6.11.2013 klo 12.00-16.00

Paikka: Tieteiden talo (sali 309), Kirkkokatu 6, Helsinki

Osallistujat:

Markku Lehto, puheenjohtaja	x		
Raimo Sulkava, varapuheenjohtaja	x		
Jäsenet:		Varajäsenet:	
Jaakko Heinimäki		Kirsti Aalto	x
Hanna Markkula-Kivisilta		Sirkku Siivonen	x
Mardy Lindqvist	x	Nils Torvalds	
Harri Jokiranta		Arja Peiponen	x
Kari Eskola	x	Harri Vertio	
Merja Miettinen		Matti Huttunen	
Päivi Rautava	x	Minna Raivio	
Heikki Vuorela	x	Raimo Puustinen	
Tarja Hallikainen	x	Päivi Sinko	
Markku Niemelä	x	Risto Kortelainen	
Anne Niemi	x	Sakari Vanhala	
Irma Pahlman	x	Anna Mäki-Petäjä-Leinonen	
Helena Leino-Kilpi		Tarja Pösö	
Jyrki Jyrkämä		Helka Urponen	
Sanni Grahn-Laasonen		Sanna Lauslahti	
Ari Jalonen		Hanna Mäntylä	
Tapani Tölli		Elsi Katainen	
Hanna Tainio		Anneli Kiljunen	
Leila Jylhäkangas, pääsihteeri	x		
Leea Rautanen, osastosihteeri	x	(Mikko J. Virtanen	x)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:00.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen.

Hyväksyttiin.

3 Paperittomien henkilöiden asema ja kohtelu

Kannanottoluonnoksen käsittely. Heikki Vuorela alusti aiheesta. Edellisessä kokouksessa 25.11.2013 kuultiin Pekka Tuomolaa asiantuntijana. Todettiin, että paperittomien henkilöiden



tarpeiden huomioimisessa on kysymys ihmisyyden kunnioittamisesta. Todettiin nykyisten resurssien olevan riittämättömät paperittomien potilaiden tutkimiseen ja hoitamiseen.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen (HE 103/2013) laiksi rajat ylittävästä terveydenhuollosta. Lain tavoitteena on muun muassa selkeyttää potilaan oikeuksia tilanteissa, joissa nämä hakeutuvat hoitoon toiseen EU-valtioon. Todettiin, etteivät esityksen mukaiset ehdotukset paranna sellaisten henkilöiden asemaa, joilla ei ole kansainvälisen sopimuksen tai EU-säännöksen perusteella oikeutta kiirettömään hoitoon.

Käytiin keskustelua kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista, jotka ovat merkityksellisiä paperittomien tilannetta ajatellen. Kaikkia potilaita tulee kohdella tasa-arvoisesti ja ketään syrjimättä. Lapsen oikeuksien sopimuksessa on niin ikään kuvattu tärkeitä periaatteita. Neuvottelukunta katsoi, että paperittomien terveyspalvelujen saannin periaatteita tulee selkiyttää.

Tarkasteltiin kannanottoluonnosta yksityiskohtaisesti ja sovittiin, että pääsihteeri tekee tarvittavat muutokset ja lähettää kannanoton jäsenille kommentoitavaksi.

Ennen seuraavan asian käsittelyyn siirtymistä osastosihteeri Cherina Dolkin viransijaisena aloittanut Leea Rautanen (YTM, hall. yo) esitteli itsensä jäsenille.

4 Alueellinen yhdenvertaisuus ja eriarvoisuus

Käytiin läpi Jyrki Jyrkämän valmistelemaa raporttiluonnosta ja todettiin alueellisuuden kysymysten olevan monessa mielessä ajankohtaisia. Raportissa esitetyt aiheet sivuavat osaltaan muun muassa SOTE -uudistuksessa käsiteltäviä teemoja. Keskusteltiin palvelujen saannin turvaamisesta maantieteellisillä reuna-alueilla ja todettiin, että syrjäseutujen kannalta olisi tarkoituksenmukaista hyväksyä monipuoliset palvelujen tarjoamisen tavat. Pidettiin tärkeänä, että raportti suunnattaisiin kunnille ja kuntauudistuksen valmistelijoille. Kaivattiin myös käytännön esimerkkejä havainnollistamaan alueellisen yhdenvertaisuuden ja eriarvoisuuden kysymyksiä.

Keskustelussa nousivat esille eri ammattiryhmien erilaiset koulutusvaatimukset ja väestön ikärakenteen muutokset. Tähän liittyen todettiin, että ikääntyneiden palveluiden näkökulmasta nykyinen henkilökuntamäärä ei ole riittävä. Myönteisiäkin asioita tuotiin esille. Moniin muihin maihin verrattuna suomalainen sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilökunta on erittäin hyvin koulutettua.

Todettiin, että on tärkeää nostaa julkiseen keskusteluun asioita, jotka ovat kansalaisten jokapäiväisen elämän kannalta olennaisia. Sovittiin, että jäsenet lähettävät Jyrki Jyrkämälle kommentteja raporttiluonnoksesta. Myös pääsihteeri valmistelee asiaa eteenpäin ja lähettää luonnoksen jäsenten kommentoitavaksi marraskuun loppuun mennessä. Keskusteltiin edelleen myös sotekannanotosta ja käytiin läpi kannanottoluonnosta.

5 Lapsuuden ja nuoruuden etiikka sosiaali- ja terveysalalla

Puheenjohtaja ja pääsihteeri esittelivät neuvottelukunnan Lapset ja nuoret -työryhmässä laaditun julkaisuluonnoksen sisällön. Sovittiin, että jäsenet lähettävät kommenttinsa pääsihteerille marraskuun puoliväliin mennessä. Julkaisu ilmestyy kuluvan vuoden aikana.



6 Media ja etiikka -seminaari keväällä 2014

Jatkettiin keskustelua seminaarin teemoista. Pääsihteeri kertoi neuvottelukunnan mahdollisuudesta järjestää aiheesta erillissessio seuraavan Etiikan päivän yhteydessä. Tämä todettiin hyväksi ja tarkoituksenmukaiseksi suunnitelmaksi. Päätettiin valmistella asiaa seuraavaan kokoukseen.

Suunniteltiin alustavasti seuraavan kokouksen aiheita. Todettiin tarpeelliseksi kartoittaa tulevan vuoden toimintasuunnitelmaa. Keskusteltiin myös eettisen keskustelun ns. harmaalla alueella olevista aihepiireistä, kuten lasten, vanhusten, muistisairauksista kärsivien henkilöiden ja vammaisten asemasta rakennemuutoksen keskellä. *Markku Niemelä* tarjoutui alustamaan aiheesta.

Keskusteltiin ETENEn kokouspäivästä, joka on perinteisesti ajoittunut keskiviikkoon. Todettiin, että kokouksia voitaisiin järjestää jatkossa torstaisin.

7 Muut esille tulevat asiat

Esille ei tullut muita asioita.

8 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja kiitti jäseniä aktiivisesta osallistumisesta ja päätti kokouksen klo 15:00.

Puheenjohtaja Markku Lehto

Pääsihteeri Leila Jylhänkangas

